

være noget, og her, hvor det drejer sig om den Slags Summer, spiller det en Rolle. Jeg mener altsaa, at man maa nok kunne gaa til det, som Kommissionens Flertal har foreslaaet i saa Henseende. Naar Spørgsmaalet da bliver — et Spørgsmaal, som selvfølgelig maa overvejes — om det er forsvareligt for Staten at gaa til en saa stor Risiko, saa kan jeg ikke andet end i det væsentlige henholde mig til, hvad der staar i Kommissionens Betænkning. Jeg kan ikke sige andet, end at jeg tror, at det er ret træffende og ret rigtigt, at Risikoen ikke er saa stor. At der ingen Risiko er, kunde jeg ingenlunde falde paa at sige, thi der vil selvfølgelig komme enkelte Tilfælde, hvor der vil løbes en saadan, men jeg tror ikke, den er saa stor, netop af de Grunde, som her staa anførte, idet der nemlig er en ret betydelig personlig Stigning. Hvis Sagen overhovedet finder nogen Tilslutning, vil man kunne finde saadanne Mænd, som ere særlig egnede til at tage fat paa denne Gerning, hvad der ikke er uden Betydning, og dernæst blive de vedkommende med Hensyn til Forrentningen af den Kapital, som indestaar, gunstig stillede, idet de saa den til den lavest mulige Rente, og disse gunstige Vilkaar gøre selvfølgelig, at de baade ville kunne blive ved Ejendommen, og ville kunne gaa frem — for det skal jeg tilføje, det er selvfølgelig en Betingelse for, at de kunne blive ved Ejendommen, at de kunne gaa frem. Og sluttelig er det heller ikke urigtigt, hvad der staar anført, at Erfaringen har vist, at Risikoen i det hele er forholdsvis ringest ved den Størrelse af Ejendomme, og at Værdien under de senere Aars vanskelige Forhold har holdt sig bedst for disses Vedkommende. Jeg mener altsaa, at for det Tidrum, her er Tale om, nemlig 5 Aar, vil man vel kunne gaa til noget saadant som det, Kommissionens Flertal har foreslaaet. — Naar vi saa komme til det andet Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om større eller mindre Løttelser i selve Renteudelsen, saa forstaar jeg fuldt vel de Betæneligheder, som baade Mindretallet i Kommissionen har haft, og som det ogsaa har vist sig, at den høje Regering har haft over for Spørgsmaalet om at give Rentelettelse. Det er jo og kan slet ikke siges at være andet end en Gave, der her skal ydes, og jeg kan meget godt forstaa de principielle Betæneligheder, man har i saa Henseende. Jeg mener overhovedet, at en saadan Samsundsklasse bedst ophjælpes ad indirekte Vej og ikke ved slige direkte Gaver. Men et vil jeg dog gøre opmærksom paa, som i dette Tilfælde kan give grundet Anledning til at give saadanne

særlige Løttelser, og det er det, at man i Virkeligheden for disse Huses Vedkommende opstiller ret betydelige Indskrænkninger i Brugs- og Dispositionsretten. Jeg formener ikke, at de alle ere uberettigede. Jeg mener tværtimod, at det ikke kan være anderledes, end at, naar man vil opnaa noget her, naar man altsaa vil begunstige, at disse Huses Tal forøges, og navnlig at de bevares som saadanne, maa man stille visse Betingelser. Men det kan paa den anden Side heller ikke benægtes, at naar der opstilles slige Betingelser som de, der her ere blevne angrebne fra forskellige Sider, hvorefter Dispositionsretten og navnlig ogsaa Retten med Hensyn til Arvegang, med Hensyn til Entens Giftermaal, Retten med Hensyn til at bygge Lejehuse paa samme og deslige indskræntes, saa kan det ogsaa nok forsvares at give særlige Løttelser til de vedkommende Gjere. Det er jo Staten, der stiller disse Fordringer. — Jeg vil dog for øvrigt her gøre opmærksom paa, at Lovforslaget, saaledes som det her foreligger, stiller noget mindre Fordringer i saa Henseende end Kommissionens Flertallets Forslag. Hvad f. Eks. Spørgsmaalet om Optagelse af Indsiddere angaar, saa staa efter Lovforslaget de vedkommende Gjere ganske frit, hvortil de ikke gjorde det efter Kommissionens Flertallets Forslag. Jeg kunde nu for øvrigt i Grunden meget vel tænke mig, at man for at skaffe disse Gjere Løttelser ogsaa kunde være gaaet en noget anden Vej — hvad der for øvrigt ogsaa er hentydet til i Mindretallets Betænkning ligesom ogsaa af Talere her i Salen — nemlig den Vej, at man lod Staten tage hele Laanen. Jeg kan vel forstaa, at man kan have nogen Betænelighed ved overhovedet at engagere en saa stor Kapital fra Statens Side, som der herved vil være Tale om i denne Foranstaltning, men jeg vil dog sige, at fra et almindelig økonomisk Synspunkt kan jeg ikke finde, at Faren her er stor. I almindelige private Forhold i alt Fald gaar jeg ud fra, at naar man skal have de højere Prioriteter, de Prioriteter, hvormed der er forbundet størst Risiko, er man i og for sig slet ikke saa slet tjent med ogsaa at være Herre over den gode første Prioritet. Naar Risikoen ses fra Statens Side, finder jeg slet ikke, at en saadan Ordning vil være saa gal. Man kunde maasse ad denne Vej byde større Løttelser, som kunde veje op mod Friheden for Rentelettelse af en Del af Kapitalen, idet jeg dog for øvrigt vil bemærke, at det hele, det her drejer sig om for de dyreste af disse Huse for dem, som komme op til 4,000 Kr., er jo en Rentelettelse af $3\frac{1}{4}$ pCt. af 600 Kr., og det vil andrage saadan noget som